

Beteckning _____

Institutionen Pedagogik, Didaktik och Psykologi

Valet Montessori
- Några föräldrar och pedagogers olika perspektiv

Jonna Hedqvist
December 2008

Examensarbete: C-uppsats, 15hp
Pedagogik C

Lärarprogrammet: Pedagogik C
Handledare: Eva Siljehag
Examinator: Peter Gill

Titel: Valet Montessoripedagogik – Några föräldrar och pedagogers olika perspektiv.

Författare: Jonna Hedqvist

Institution: Institutionen för Pedagogik, Didaktik och Psykologi, Högskolan Gävle

Abstract

I dagens samhälle uppstår det nya friskolor samt vanliga kommunala skolor, som erbjuder något extra utöver den svenska läroplanen. Montessoripedagogiken är en pedagogik som lockar människor, vilket jag har fått tagit del av i mitt arbete med uppsatsen. Trots att själva grundfilosofin uppstod under ledning av Maria Montessori för över hundra år sedan lever den fortfarande kvar. Det svenska Montessoriförbundet verkar för att breda ut Montessoripedagogiken i Sverige och de deltar i mässor och liknande för att sprida information. Syftet med arbetet är att dels beskriva och förklara vilka faktorer som spelar in för några föräldrars val till att deras barn ska skolas in i en förskola/skola med Montessoripedagogik, dels ta del i några Montessoripedagogers sätt att samverka med föräldrar/vårdnadshavare. Genom att använda mig av en kvalitativ metod för att samla in data i form av intervjuer fick jag en inblick i vilka faktorer som spelade in i valet för studiens deltagare. Faktorer som spelade in i valet för föräldrarna var dels Montessoripedagogiken, men för en förälder skedde valet utan att ha någon kunskap om pedagogiken. Pedagogernas sätt att samverka med föräldrarna har ibland varit problematiska på grund av språkliga brister, men även på grund av föräldrarnas egen kunskap om Montessoripedagogiken. Två tredjedelar av föräldrarna anser att de har större kunskap om Montessoripedagogiken idag, än vad de hade innan barnet skolades in.

Nyckelord: Föräldrar, Montessoripedagogik, Skola

Keywords: Montessori, Parents, School

Innehållsförteckning

Inledning	5
Bakgrund	9
Vem var Maria Montessori och vad skapade hon?.....	9
Pedagogens roll.....	9
Materialet	11
Föräldrar/vårdnadshavares roll	12
Problemformulering	13
Syfte	13
Frågeställning	13
Metod	14
Urval	14
Genomförande	15
Analysarbete.....	16
Deltagare	16
Etiska överväganden	17
Resultat	18
Föräldrar	19
Valet.....	19
Föräldrarnas förväntningar	21
Kunskap och utveckling.....	21
Arbetsättet i skolan mellan pedagog och elev.....	23
Pedagoger	25
Synen på Montessoripedagogiken	25
Montessoripedagogik och utbildning.....	26
Barnet/Eleven	27
Föräldern/vårdnadshavaren	29
Marknadsföring.....	31
Avslutande reflektion	32
Diskussion	34

Vad är det fria valet?.....	34
Kunskapen om Montessoripedagogiken	34
Montessoripedagogikens utveckling.....	35
Utveckling med Montessoripedagogiken.....	37
Valet av en Montessoripedagogik	37
Avslutande kommentarer	38
Metod diskussion.....	39
Förslag till vidare forskning	39
Referenser	40
Bilaga 1 Intervjufrågor	41
Bilaga 2 Missiv brev	42

Inledning

Under min tid som lärarstuderande har jag inte fått tagit del av vad Montessoripedagogiken står för, något som jag kände att jag ville få kunskap om. Eftersom jag helt saknar kunskap om vad Montessoripedagogiken står för, ser jag uppsatsarbetet som en stor möjlighet till att få ta del utav föräldrar och pedagogers syn och tankar kring pedagogiken. Det uppstår hela tiden nya friskolor och bland dem finns även Montessoriskolor, men det finns även kommunala Montessoriklasser. För att de skall kunna existera måste det finnas en efterfrågan på just den pedagogiken. *Vad är det som gör att föräldrar och pedagoger lockas till Montessoripedagogiken?*

År 1919 i London hölls den första lärarkursen inom Montessoripedagogiken som svenskan Anna Pallin deltog i. När hon sedan återvände hem till Sverige år 1920 skrev hon en artikel i tidningen *Skola och samhälle*. Där påpekade Anna att det var konstigt att Montessoripedagogiken var så okänd för de flesta svenskar, trots att pedagogiken var väldigt omtalad i många andra länder och då framför allt Amerika. År 1920 inrättades sedan den första montessoriklassen i Anna Schulheiss skola i Stockholm (Signert, 2000).

Förskolor och skolor med Montessoripedagogik finns idag över hela Sverige och för närvarande har Svenska Montessoriförbundet över 250 stycken lokala Montessoriföreningar. Förbundets uppgift är bland annat att verka för Sveriges utbredning av Montessoripedagogiken genom att stödja föreningarna till att öppna nya skolor och förskolor. Några sätt som Montessoriförbundet använder för att ge ut information på är att de deltar i konferenser och mässor. De producerar och ger även ut informationsmaterial, samt ger ut tidningen Montessori tidningen (www.montessoriforbundet.se).

Malm (2006) tar upp att det idag finns många praktiskt utövade Montessoripedagoger både i Sverige samt internationellt med olika utbildningsgrunder. Det på grund av att det ställs olika krav på olika lärarutbildningar. Därför har det Svenska Montessoriförbundet bestämt vissa krav som skall uppfyllas för att Montessoriskolan i Sverige ska få se sig som en auktoriserad skola. Anledningen till detta är för att de ska garantera samt bibehålla en viss pedagogisk kvalitetsstandard. De krav som för närvarande existerar är:

- Att det inom skolan skall den undervisande personalen vara minst två tredjedelar med lärarexamen och ha en examen från en Montessoritutbildning.
- Eleverna ska ha valfriheten till att välja sitt arbetsinnehåll, plats, form och tid och det utifrån sitt intresse samt i samråd med pedagogen.
- Det ska vara en förberedd miljö som inkluderar Montessorimaterialet samtidigt som det ska kunna tillgodose varje individs enskilda behov.
- Det ska finnas möjlighet för barnet att arbeta i två till tre timmar utan avbrott.
- Varje elevs kunskapsinläring skall skrivas ner kontinuerligt av pedagogen.
- Eleven skall tillsammans med pedagogen göra ett individuellt schema för att lära sig ta ansvar för sin egen planering av sitt arbete under en viss period. Schemat måste dock ligga inom läroplanens ram.

Det Svenska Montessoriförbundet har även startat en nationell specialistexamen för Montessoripedagogerna med namnet NAMEX. Den examen är till för att tillsammans med kriterierna för auktorisation av Montessoriskolor, garantera att det upprätthålls en viss pedagogisk standard (Malm, 2006).

Intresset för montessoripedagogiken ökade på 1980-talet i och med att Lgr 80 skulle komma att gälla. Den nya läroplanen tog upp ett mer individualiserande tänkande samt gav möjligheten till att prova på nya metoder för undervisningen. I juni 1992 fastslogs det av regeringen att kommunerna var skyldiga att betala ut bidrag till de fristående skolorna, det var då friskolereformen genomfördes (Signert, 2000). Idag följer Montessoriskolorna målen och riktlinjerna inom Lpo 94 (Malm 2003).

Enligt Malm (2003) har intresset ökat för att integrera Montessori klasser in i den ”vanliga” kommunala skolan. På grund av den ökningen har Montessori utbildningen blivit mer tillgänglig för ett större antal elever som kommer från olika bakgrunder och livssituationer. *Men passar Montessoripedagogiken till alla barn?* I avhandlingen beskriver en deltagare synen som hon har på det. Hon tar upp att det är mycket som har förändrats idag och att barn behöver olika sätt och metoder för inläringen och därför kanske ett Montessoriklassrum inte alltid passar för alla barn. Malm (2006) påpekar att även om grunden i stort sett är densamma för pedagogerna uppstår det variationer i det praktiska arbetet, vilket beror på att pedagogernas olikheter i både personlighet samt engagemang.

Med tanke på hur Montessoriförbundet vill och kan utöka sin existens inom skolvärlden måste det finnas en efterfrågan på just den pedagogiken. *Vad är det då som föräldrar förväntar sig av en förskola/skola med montessoripedagogik som de inte tror att en förskola/skola utan montessoripedagogiken kan uppfylla? Hur kommer det sig att föräldrar till barn som skall skolas in väljer en förskola/skola med Montessoripedagogik?*

Kan det vara att föräldrarna anser att Montessoripedagogiken utvecklar barnet mer som individer än vad andra utlärningsätt gör? Utifrån vad Montessoripedagogiken står för, att se barnet som en egen individ som utifrån sina egen natur utvecklas. Pedagogerna ska ge barnet det material som behövs för att det på sitt eget naturliga sätt ska kunna utvecklas till en självständig människa. Men är det inte det som även Lpo 94 handlar om, att se den egna individen? Något som även Malm (2003) tar upp ”The goals and normative guidelines of the current national curriculum (Lpo 94) in many ways comply with Montessori educational philosophy” (s. 52)

Om det nu är så att Lpo 94 uppfyller många av Montessoripedagogikens grundfilosofi som även Malm (2003) tillägger. *Vilka är då faktorerna till att föräldrar/vårdnadshavare väljer en skola med Montessoripedagogik? Här nedan följer några punkter stämmer överens med Montessoripedagogikens grundfilosofi tagna ur Lpo 94.*

Lpo 94

- ”Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta kunskap. I samarbete med hemmen skall skolan främjas elevernas utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar (1 kap. 2 §).” Lpo 94 lärarnas riksförbund (2005, s.14)
- ”Skolan skall präglas av omsorg om individen, omtanke och generositet. Utbildning och fostran är i djupare mening en fråga om att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner, språk, kunskaper – från en generation till nästa. Skolan skall därvid vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran och utveckling. Arbetet måste därför ske i samarbete med hemmen.” Lpo 94 lärarnas riksförbund (2005, s.12)

Vilket stämmer överens med Montessoripedagogiken, det är till exempel viktigt att pedagogen har material som stimulerar barnens inläring, samt att det finns ett bra samarbete med föräldrarna då det är bra för dem att ha kunskap om pedagogiken.

Montessoripedagogiken handlar även om att barnen skall ta eget ansvar och egna initiativ utifrån sina egna intressen. Lpo 94 har många punkter som handlar om den enskilda individen, vilket även Montessoripedagogikens grundfilosofi handlar om.

- ”Eleverna skall få möjlighet att ta egna initiativ och ansvar. De skall ge förutsättningar att utveckla sin förmåga att arbeta självständigt och lösa problem.” Lpo 94 lärarnas riksförbund (2005, s.14)
- ”Undervisningen i skolan skall vara icke-konfessionell. Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.” Lpo 94 lärarnas riksförbund (2005, s.12)

Enligt Malm (2004) förväntar sig hennes deltagare att föräldrar som väljer en Montessoripedagogik för sina barn skall ha kunskaper i pedagogikens principer. Det är även viktigt enligt Barron (2002) att hitta ett sätt att inkludera föräldrarna i samtal om barn och utbildning. Och det för att inte ge dem en utbildning som enbart visar pedagogernas tro och deras praxis, som enligt henne kan skapa ett hierarkiskt system. Även Sutton (2007) tar upp vikten med att ge föräldrar information och guidning, de måste förstå vad Montessoriprogrammen handlar om. Hon talar om att USA:s kommunala samt privata Montessoriprogrammen försöker tillmötesgå föräldrarna i och med att de söker olika utbildningsalternativ för sina tonåringar och där också Montessoripedagogik.

Bakgrund

Vem var Maria Montessori och vad skapade hon?

”Montessoripedagogiken grundar sig på Maria Montessoris egna iakttagelser och den forskning som hon bedrev under hela sitt liv.” (Signert, 2000, s.34) Maria Montessori som är skaparen av montessoripedagogiken föddes den 31 augusti år 1870 i Chiaravalle, Italien. Som enda barnet levde hon i en framgångsrik medelklassfamilj där hennes föräldrar var starka individualister och precis som dem blev hon även en stark individ. Under hennes tid då lärarbete var det enda arbetet som accepterades ute i samhället av kvinnor valde Maria en annan väg. Genom sin mors stöd började hon läsa teknik för att sedan komma in på medicinska studier (Hainstock, 1999; Hanson, 1994; Signert, 2000).

Enligt Hainstock (1999) slutade Montessori medicinstudier med att hon fick högsta betyg i 1896 års avgångsklass och blev då den första kvinnan som tog examen vid universitetets medicinska fakultet. Efter det påbörjade hon sina forskar studier vid en psykiatrisk klinik via universitetet där hon sedan började arbeta som volontär. Hennes uppgift var att besöka mentalsjukhus för att sedan välja ut patienter som skulle få ta del av behandlingen på kliniken. Montessori intresserade sig mest för barn och det resulterade i att hon började läsa arbeten av Jean Itards och Edouard Seguins som handlade om handikappade barn och deras möjlighet till inläring. De ansåg att inläring handlar om att använda sina sinnen, då de båda arbetade med personer med något handikapp där de gjorde framsteg i sina teorier.

Hanson (1994) beskriver att när Montessori kom i kontakt med barnen som saknade stimulans av något slag, kände hon att det borde finnas något som kunde väcka deras intellekt. Hon fortsatte att utveckla sina idéer och tankar utifrån Jean Itards och Edouard Seguins metoder, i form av olika sorters material som barnen kunde sysselsätta sig med och på så sätt väcktes barnens intellekt genom aktiviteter. Vissa barn klarade till och med arbetet i en vanlig skola på grund av att de hade lärt sig skriva och läsa med hjälp av hennes konkreta material.

Materialet syftar till att barnen skall använda alla sina sinnen och att de till stor del skall komma i kontakt med språkliga begrepp som till exempel liten, stor, lätt och tung (Signert, 2000). Med sin kunskap och material öppnade hon till slut Casa dei Bambini år 1907 där hon använde sina idéer till normalbegåvade barn och genom att ge dem friheten till att välja det

som de själva ville arbeta med i den nya omgivningen och att det skulle leda dem till att bli självständiga individer (Hainstock, 1999). I daghemmet fanns det 50-60 barn i tre till sex årsåldern, de var alla normalbegåvade barn men saknade helt uppfostran. I Casa Dei Bambini fick de friheten att välja det material som de var intresserade av, det enda de inte fick göra var att störa de andra. Montessori ansåg att miljön i daghemmet var viktig, den skulle vara stimulerande och hemtrevlig för barnen. Barnen fick därför utrusning och möbler efter sin egen storlek, vilket tidigare aldrig hade förekommit. Förutom hennes egna material som hon konstruerat skänktes även mängder av leksaker som barnen kunde sysselsätta sig med. Barnen fick även genomföra praktiskt arbete som att ta hand om sig själv och miljön. De fick till exempel lära sig hur de skulle snyta och tvätta sig samt hur de skulle umgås med andra människor (Hanson, 1994).

Att ha tro på barnens egna naturliga utveckling är en viktig del i hennes pedagogik, likaså att anpassa miljön runt barnen efter deras behov. Genom att som lärare observera barnen kan de se vad som behövs till en fortsatt utveckling som självständig individ. Enligt Signert (2000), när Montessori observerade barnen upptäckte hon att de genomgår olika stadier. Stadier där barnen upprepar en och samma handling ett flertal gånger utan någon synbar anledning. ”De blir fullständigt uppslukade av det de håller på med och har varken ögon eller öron för något annat” (Signert, 2000, s.37) Enligt Signert (2000) upptäckte Montessori att barnen behövde tre timmar utan avbrott i sitt arbete. Det var nödvändigt för att barnen skulle kunna koncentrera sig och i och med ett avbrott hindras de från att gå vidare. Hon kallade det för barnets arbetscykel.

Pedagogens roll

När barnet/eleven väl har kommit igång i sitt arbete skall läraren hålla sig undan så att barnet/eleven inte blir distraherad och förlorar sin arbetsro. Enligt Montessori är varje avbrott i arbetet ett hinder för en fortsatt utveckling för barnet/eleven. Det är sedan viktigt att föra ett samtal om vad de har gjort. De måste få tid till att reflektera över sitt lärande samt dela med sig till sina vänner (Hainstock, 1999; Hanson, 1994; Signert, 2000).

”Det är när man skall delge någon annan sina kunskaper, som man blir medveten om vad man kan och vad man behöver lära sig mer om” (Signert, 2000, s.45)

Materialet

Det som kännetecknar Montessoripedagogiken är materialet som till stor del är utvecklat av Montessori själv. Det skall finnas material som är vara anpassad till varje barns intresse och utvecklingsnivå. Materialet skall även vara attraktivt, barnet och eleven ska känna vilja och lust till att arbeta med det och det ska vara i en bra storlek att arbeta med. Det är dessutom viktigt att läraren förstår hur materialet skall användas i de olika ämnena (Hainstock, 1999; Hanson, 1994; Signert, 2000).

”För att få en uppfattning om materialets användningsområden och svårigheter, är det viktigt för läraren att använda det under en längre tid och på det sättet försöka göra sig en uppfattning om hur man kan använda det.” (Signert, 2000, sid. 43)

Malm (2006) tar upp att från början var materialet konstruerat till barnet som ett hjälpmedel, att utveckla sin egen personlighet genom ett självständigt arbete. Materialet finns även till de flesta ämnen inom Montessoriundervisningen. Signert (2000) anser att det är viktigt att man som pedagog ställer egna frågor angående materialet och inte enbart arbetar utifrån en annan pedagogs arbetssätt. Det krävs även att pedagogerna ifrågasätter ”varför de överhuvudtaget skall använda just det materialet” (s.43)

Det är viktigt att materialet finns i en riklig mängd för barnen/eleverna och det är lärarens ansvar att det finns tillgängligt material. De små barnen använder sig av väldigt konkret material som gör det möjligt att arbeta för dem att arbeta med ämnesområden som kan anses vara för svåra i deras ålder. Allteftersom barnen blir äldre utvecklas materialet och blir mer abstrakt för en fortsatt utveckling (Hanson 1994). ”Materialet skall hjälpa barnet att nå koncentration och svara mot de olika perioder i barnets utveckling som Montessori beskriver” (Signert, 2000, sid.42) Enligt Malm (2006) finns det fyra olika ålderssteg inom en individs utveckling, 0-6 år, 6-12 år, 12-18 år och 18-24 år. Varje utvecklingsfas når en topp för att sedan avta då nästa fas börjar utvecklas på samma sätt, vilket följer människan från barndomen till vuxenlivet.

Föräldrar/vårdnadshavares roll

Enligt Hainstock (1999) är det till stor fördel att den som vill ge sitt barn en Montessorit utbildning är tillräckligt påläst för att själv veta vart man står inom sina egna värderingar och tankar för att kunna se om de överensstämmer med en viss Montessoriskola när det gäller barnuppfostran och utbildning. Montessoriskolorna kan i vissa fall skilja sig lite från varandra, beroende på egna tolkningar och individuella anpassningar. Dock finns alltid gemensamma faktorer som till exempel att miljön är bra anpassad för barnen. Möblerna är i deras storlek, en mängd inlämningsmaterial på hyllorna samt barn som rör sig fritt i rummet samtidigt som de arbetar med disciplinerade övningar. Det är även viktigt att föräldrar kan bakgrunden till Montessorimetoden eftersom det är viktigt att den tillämpas hemma och inte bara i skolan. Det är därför bra att vara aktivt engagerad i skolan och att samarbeta med skolpersonalen, något som även Sutton (2007) håller med om.

Problemformulering

Maria Montessori är grundaren till Montessoripedagogiken som uppstod för över hundra år sedan. Montessoripedagogiken handlar om att barnet skall få utvecklas utifrån sin egen natur och förmåga. I och med att Lgr 80 öppnade upp skolan med ett nytt individualiserat tänkande i synen på barnet/eleven, ökade även intresset för Montessoripedagogiken. Idag går skolorna under Lpo 94, som även den eftersträvar att varje enskild individ ska få utvecklas efter sin egen förmåga.

Trots att Lpo 94 stämmer bra överens med Montessoripedagogikens grundfilosofi finns det en efterfrågan av föräldrar. Vad är det då som de är ute efter när alla skolor går efter samma läroplan? Vad är det som lockar föräldrar till att kanske göra ett extra val till sitt barn?

Syfte

Mitt syfte med arbetet är att dels beskriva och förklara vilka faktorer som spelar in för några föräldrars val över att deras barn ska skolas in i en förskola/skola med montessoripedagogik, dels ta del i några Montessoripedagogers sätt att samverka med föräldrar/vårdnadshavare.

Frågeställning

- Vilka faktorer spelar in när föräldrar väljer en skola/förskola med montessoripedagogik till sina barn?
- Vad anser föräldrar/vårdnadshavare om Montessoripedagogiken?
- Hur samarbetar Montessoripedagogerna med föräldrar/vårdnadshavare och eleverna?

Metod

Utifrån Backman (1998), Bjurwill (2001) och Johansson och Svedner (1998) som handlar om uppsats skrivande så har jag valt att använda mig av det kvalitativt synsätt istället för det kvantitativa synsättet. Anledningen till det är att det kvantitativa enbart visar generella mönster över människor. Det går inte djupare in i deras tankar och åsikter om hur de ser på omvärlden och sig själv. Vilket även citatet nedan synliggör då mitt syfte endast inkluderar ett fåtal människor.

”Ett *kvalitativt synsätt* innebär att forskaren ifrågasätter förekomsten av generella lagbundenheter och istället inriktar sin forskning på att beskriva det enskilda – kanske unika – fallet.” (Johansson & Svedner, 1998, s.27)

Min uppsats kommer att handla om ett fåtal personers tankar och reflektioner, vilket det kvalitativa synsättet tar fram, det enskilda fallet. Efter att ha läst Johansson och Svedner (1998) kom jag fram till att den typ av intervju som är bäst lämplig till min uppsats är att använda den kvalitativa intervjun med fasta frågeområden, men som saknar fasta frågor och fasta svarsalternativ samt att intervjun bandas. Enligt Bjurwill (2001) är intervjumetoden den bästa för att ta del i hur en enskild individ tänker, intervjuerna ska även bandas och spelas in på plats. Det ska även finnas gott om tid till intervjun och för att se varandra i ögonen.

Eftersom syftet med att använda sig av en kvalitativ intervju är att få ett djupgående och innehållsrikt svar som möjligt, är det därför viktigt att frågorna anpassas så detta är möjligt. Det är en metod som jag anser passar till min uppsats, då jag vill få fram deltagarnas tankar och reflektioner kring mitt syfte i uppsatsen. Genom intervjuer har jag möjligheten att ställa öppna frågor samt utveckla frågorna utifrån hur den intervjuade svarar. Jag kommer att intervjua två Montessoripedagoger samt tre föräldrar/vårdnadshavare till min uppsats.

Urval

Urvalet kommer att ske genom att jag tar kontakt med förskolor och skolor med år 1-3 för att hitta föräldrar som är villiga att ställa upp på intervjuer. Därefter kommer jag att välja intervjupersoner utifrån de som är villiga att ställa upp. Valet av mina intervjupersoner kommer därför att ske slumpmässigt eftersom jag enbart är ute efter ett fåtal människors

åsikter och tankar till min uppsats. Det slutliga urvalet blev tre föräldrar med barn i olika åldrar och två pedagoger med olika bakgrund.

Genomförande

I mitt arbete använder jag mig av uttrycket ”vanlig traditionell skola”, med vilket jag menar en kommunalskola/klass utan någon specifik pedagogik som till exempel en Montessoripedagogik.

För att komma i kontakt med intervjupersoner tog jag kontakt med en skola med Montessoripedagogik och med hjälp av en pedagog fick jag tillgång till det antal deltagare som jag hade som mål i början av min uppsats.

Intervjufrågorna (bilaga 1), skrevs utifrån vad som var relevant utifrån mitt syfte och mina frågeställningar, jag har även tagit hjälp av testpiloter för att utforma bra och förståeliga frågor. Alla deltagare fick ta del av syftet till uppsatsen samt sina rättigheter både muntligt, jag delade även ut ett missivbrev (bilaga 2), innan intervjun bokades in.

Intervjuerna gick till på följande sätt, med hjälp av en pedagog kom jag i kontakt med föräldrar som var villiga att ställa upp på en intervju. Jag har gjort mina intervjuer med föräldrarna i deras hem samt på offentlig plats. Intervjuerna med de två pedagogerna ägde rum på deras arbetsplats. Alla intervjuer utom en är bandade, då en förälder ifråga inte kände sig bekväm med det.

Jag bandade intervjuerna med hjälp av min kamera och efter att de var klara fördes de över till datorn för att sedan transkriberas, för att på bästa sätt kunna analysera innehållet i intervjuerna i utskrivet format. Den intervju som jag förde anteckningar över skrevs även den ut, utförligt strax efter att intervjun var klar. Tiden som jag i förväg hade satt ut till varje intervju var cirka 45 minuter och intervjuerna tog mellan tjugo minuter till sextio minuter. Den längsta intervjun blev längre på grund av att jag lyssnade och glömde bort tiden. Under intervjuerna kom även andra frågor upp, det vill säga följdfrågor som inte fanns nedskrivna som mina intervjufrågor. Det var därmed väldigt djupa och öppna intervjuer mellan mig och deltagarna.

I resultatet har jag använt mig av citat tagna ifrån intervjuerna, när det gäller den intervju som inte är bandad har jag försökt att göra den så stark som möjligt för att den inte skall tas över av de andra intervjuerna, när det gäller innehåll och citat.

Analysarbete

I analysarbetet av de transkriberade intervjuerna har jag tagit hjälp av Johanson och Svedner (2001). "Det är också viktigt att man vid analysen av texter försöker finna tydliga tematiska kategorier, som kan göra studiet systematiskt och strigint" (sid. 35) Jag letade i resultatet efter återkommande teman. Steg ett var att jag först började med att granska varje enskild intervju för att ta ut de olika teman som kom upp. Steg två var att jag bearbetade föräldrarna för sig och pedagogerna för sig för att ytterligare få fram olika teman som kändes viktiga och starka. I den avslutande delen av resultat analysen, sammanförde jag alla deltagare med varandra.

Deltagare

Deltagarna i min uppsats har olika bakgrund, pedagogerna har olika utbildningar i botten och började arbeta inom Montessoripedagogiken på grund av olika anledningar. Föräldrarna som jag intervjuade är både födda och inte födda i Sverige och de är i olika åldrar.

Jag har valt att ge mina deltagare figurerade namn i min uppsats för att lättare hålla reda på vem som säger vad. De namn som jag valt är följande:

- Pedagoger – Lisa och Karin
- Föräldrar – Sarah, Erik, Anna

Sarahas son började i en privat skola med Montessoripedagogik när han gick i år 4.

Annas son som nu går i år 1 började när han var sex år i en kommunal Montessori förskola.

Eriks son började nu i höstas i en 6-års grupp i en kommunal förskola med Montessoripedagogik.

Lisa är utbildad fritidspedagog, men har sedan gått Montessoriutbildning 6-9 år. Innan hon började arbeta inom Montessori, arbetade hon på i en kommunalskola utan Montessoripedagogik. Hon har nu arbetat som Montessoripedagog i 4,5 år. Att hon kom i kontakt med Montessoripedagogiken hände av en ren slump, då hon var ute efter en ledig plats. Hon har nyligen gått från en kommunal Montessoriklass till en annan.

Karin är utbildad 1-7 lärare och har även läst en Montessorit utbildning 0-6 år som då är upp till förskolenivå. Just nu går hon en utbildning inom Montessori för 6-9 år. Hon har arbetat inom skola i nio år och hösten år 2007 fick hon hoppa över till den Montessorioriktade verksamheten i den kommunala skolan som hon då arbetade på. Sin första kontakt med Montessoripedagogiken fick hon genom sin lärarutbildning, då hon hade praktik i en Montessoriklass.

Etiska överväganden

Jag använde mig av Vetenskapsrådets forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning (1990). Där utgår man från ett grundläggande individskyddskrav, som kan konkretiseras i fyra allmänna huvudkrav på forskningen; Informationskravet, som innebär att forskaren skall informera de av forskningen berörda om den aktuella forskningsuppgiftens syfte. Samtyckeskravet, som innebär att deltagare i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan. Konfidentialitetskravet, vilket betyder att uppgifter om personerna som ingår i undersökningen skall ges största möjliga konfidentialitet, och sist har vi nyttjandekravet som säger att uppgifter som samlats in om enskilda personer endast får användas för forskningsändamål. Jag kommer inte att utge några som helst uppgifter på intervjudeltagarna eller de personer som nämns i intervjun. Jag har utifrån dessa punkter skrivit mitt missiv brev (bilaga 2). Information över de fyra punkterna har skett med ett missiv brev samt muntligt, för att på bästa sätt tydliggöra deltagarnas rättigheter i och med sin medverkan.

Resultat

Resultatet är uppdelat i olika teman som börjar med föräldrarna, för att sedan övergå till pedagogerna och deras teman. Resultatkapitlet är uppdelat mellan föräldrar och pedagoger för att i den avslutande reflektionen föra samman alla deltagare. I den avslutande reflektionen tillför jag även mina egna tankar och reflektioner som tillkommit under arbetet.

De teman som jag valt för föräldrarna är:

- **Valet** – Varför blev det en förskola/skola med Montessoripedagogik?
- **Föräldrarnas förväntningar** – Vilka förväntningar hade de på skolan när barnet skulle skolas in?
- **Kunskap och utveckling** – Har deras kunskaper om Montessoripedagogiken ökat och hur är synen på barnets utveckling inom Montessoripedagogiken?
- **Arbetsättet i skolan mellan pedagog och elev** – Hur ser de på arbetsättet mellan pedagog och elev?

De teman som jag valt för pedagogerna är:

- **Synen på Montessoripedagogiken** – Hur ser pedagogerna på Montessoripedagogiken?
- **Montessoripedagogik och utbildning** – Hur arbetar de med pedagogiken och hur ser deras arbetssätt ut efter utbildningen?
- **Barnet/eleven** – Hur ser arbetet ut med eleverna?
- **Föräldern/vårdnadshavaren** – Samarbetet med föräldern och möjligheten till att ge dem kunskap om Montessoripedagogiken.
- **Marknadsförning** – Hur skolan marknadsför sig.

Föräldrar

Föräldrarna Erik, Anna och Sarah.

Valet

Valet av att välja en förskola/skola med Montessoripedagogik har berott på olika faktorer. Det har både skett med lite kunskap om vad Montessoripedagogiken innebär. En annan är på grund av att den dåvarande miljön runt barnet inte varit bra och krävts ett snabbt agerande från föräldrarna. Anna och hennes respektive fick genom att de bor i skolans upptagningsområde information hem. En inbjudan att frivilligt besöka och lyssna på den "vanliga" kommunala klassen utan Montessoripedagogik samt klassen med Montessoripedagogik, som även den är kommunal. De fastnade för Montessoripedagogiken när de var på informationsmötet och ansåg att den pedagogiken skulle vara bäst för deras barn på grund av barnets personlighet, då hennes son helst är för sig själv och arbetar och inte är speciellt social. Hon fastnade även för vad hon själv anser vara bra för barnen i skolan och deras utveckling.

"Det är nog bara för att det är en ny idé och jag tycker om att barn ska jobba i sin egen takt, att de inte ska behöva tävla mot varandra utan som jag tror så är det ju så att barnet lär sig för att han vill inte för att han ska visa andra vad dom kan och tävla om vem som ska göra så mycket som möjligt inom en kort tid, så jag tror att det är först och främst det." (Anna)

Anna tror också att barns tävlan är större i de "vanliga" klasserna än de vad de är i en Montessoriklass.

För Erik och hans fru skedde valet av skola på ett annat sätt. Skolan där sonen går nu inte är den närmaste skolan och den ligger inte i deras skolors upptagningsområde, därför fick de ingen inbjudan till skolan. Genom en arbetskamrat till Erik kom de i kontakt med en privat Montessoriskola, men på grund av deras regel att enbart ta in elever som haft Montessoripedagogiken helt från grunden, alltså före 6-års ålder, gick det dessvärre inte. Därefter kom de i kontakt med den kommunala Montessoriklassen. De faktorer som spelade in för valet av Montessoripedagogiken var tre stycken. De ansåg att pedagogiken skulle passa

deras son på grund av att han ”nördar ju in på grejer och blir helt besatt av en sak och då är det bara det som gäller” som Erik uttryckte sig. Av hur de hade uppfattat pedagogiken om att barnen får arbeta med det som de är inne på lite mer, för att sedan byta spår. Det andra som spelade in var det mångkulturella i skolan. I de närliggande skolorna vid hemmet var det mer uppdelat mellan svenska och invandrabarn i två skolor, medan i den skola som de valde hade de bilden av att det var ”fifty fifty”, som Erik uttryckte sig. Vilket de trodde skulle skapa en större öppenhet inför andra människor.

”Vi bor ute i X så det här är inte vår normala, vi skjutsar dit honom, så vi har verkligen valt. Skolorna som ligger närmast, Y skolan där cirka 90-95% av barnen bor i radhus, medelklassbarn, med svensk bakgrund, medan på Z skolan bara 800m bort där är det tvärtom, där är det typ 90% som kanske har någon slags utländsk bakgrund och annat språk, det hade varit lite roligare att blanda ihop så att det inte blir så uppdelat.” (Erik)

Den tredje faktorn var att de tänkte att Montessori ”ligger nog lite i tiden” och de ansåg att den kommer nog att finnas några år framåt. Deras tanke var att de ville ha en skola som inte skulle drabbas av nedskärningarna. Något som skulle kunna leda till att deras son skulle behöva byta klass och bli omplacerad till en annan skola. Erik påpekade att det var av lite av taktiska skäl som de valde skolan, utifrån vad det ansågs vara bra för barnet när det gällde den frågan.

Att Sarah och hennes man valde en skola med Montessoripedagogik till sin son berodde inte som de andra utifrån vad de hade för uppfattning om pedagogiken och så vidare. I deras fall var situationen i den dåvarande klassen där sonen gick väldigt stökigt och bråkigt. De ville därför inte att han skulle gå kvar där. De hade på ryktesväg hört talas om den privata Montessoriskolan och att det var en ”bra skola med bra utbildad personal”, som Sarah uttryckte sig. Den låg även nära hemmet. Trots att sonen inte tidigare gått i en klass med Montessoripedagogik och att den privata skolans policy var att inte ta emot elever som inte redan i tidig ålder var skolad med Montessoripedagogiken, gick det i alla fall. Trots det kravet så kunde sonen, med hjälp av personliga kontakter börja i skolan redan efter en vecka då frågan kom upp i år 4.

Föräldrarnas förväntningar

Förväntningarna som Anna hade och har på skolan är att ”få fram vad barnet är duktig på och att kolla upp och försöka få fram det han behöver hjälp med”. Efter vad hon kan se så går det framåt för sitt barn, han började med Montessoripedagogiken när han var sex år, men även under den här korta tiden i år 1 kan hon även där se skillnader på sitt barn.

Förväntningarna som Erik och sonens mamma hade var att det skulle vara en lugn miljö för deras barn, utifrån vad det hade fått bilden av i våras när de var på besök på skolan. Tyvärr på grund av nedskärningar av grannliggande skolor har det tillkommit extra många barn. Det har gjort att det har blivit en ”jätte tuff” höst för pedagogerna och skolan är inte den samma som den var på våren, säger Erik. Han påpekar att det här egentligen inte har något med själva pedagogiken att göra. Utan det här är något som uppstått genom nedskärningar och stort tillflöde och att pedagogerna har kämpat med att få det att fungera. Han tillägger att han tror att montessoripedagogiken innebär att man bygger upp en självständighet, men att när det kommer in ett stort antal äldre elever i byggnaden som inte är vana att arbeta på det sättet då blir det fel. Har föräldrarna dessutom inte gjort det där ”extra valet” för sitt barn så är nog engagemanget inte lika stort som för en förälder som medvetet har valt en annan skola. Det kan resultera i det som uppstått nu under hösten. För Erik har deras första förväntningar inte uppfyllts.

Däremot har Sarahs förväntningar, precis som Annas, uppfyllts men då på den privata Montessoriskolan. Det var att sonen skulle få arbeta i lugn och ro för att kunna utvecklas, han skulle även lära sig att ta eget ansvar och att pedagogerna skulle ha tid att hjälpa honom. Hon säger att det fanns stora ytor som eleverna fick arbeta på och mycket material. Hon anser att det var bra utbildad personal, därav uppfylldes hennes förväntningar.

Kunskap och utveckling

Både Erik och Anna hade en viss kunskap om vad Montessoripedagogiken stod för innan de bestämde sig för vilken skola det skulle välja. De har båda gjort ett aktivt val för deras barn, men till skillnad från Anna som fick ett informationsbrev hem från skolan, sökte Erik och han fru information om pedagogiken på ett annat sätt. De tog kontakt med skolan på eget initiativ, från skolan fick de en broschyr att läsa ur och han säger även att han sökte lite på Internet, men påpekar att hans fru visste nog mer än honom i början. På frågan om Anna visste något om Montessoripedagogiken innan barnet skolades in, svarade hon följande.

”Nej, bara genom mötet, genom vad dom har berättat om det, men innan det så hade jag inte ens tänkt på att jag skulle vilka ta reda på vad det är, jag har bara hört talas om det, men inte varit aktiv.” (Anna)

Det var alltså genom det första informationsmötet med Montessoripedagogerna som hon fick kunskap om Montessoripedagogiken.

Erik tycker dock att hans kunskaper inte har ökat nu när hans son är inskolad, utan föräldramötena har dessvärre kretsat kring den situation som uppkommit under hösten och dess problematik. Anna säger att hon har mer kunskap idag över vad Montessoripedagogiken står för och att hon fick kunskapen genom föräldramöten. De fick även besöka skolan när barnet hade börjat och det har också varit öppet hus på en plats då det bara handlade om Montessori, då även människor från andra delar av Sverige kom för att visa material, sätt att lära ut till barnet etcetera. Hon anser att de ”verkligen” har arbetat för att föräldrarna ska förstå vad Montessoripedagogiken är.

”De ville verkligen att föräldrarna ska förstå, de ville visa allting och då hade de visat bland annat material och sätt att lära ut till barnet och massa grejer, så de har faktiskt jobbat hårt för att få fram det.” (Anna)

Sarah hade däremot inga speciella kunskaper om Montessoripedagogiken, men påpekar att hon idag har mer kunskap om vad den handlar om. Kunskapen har hon fått genom föräldramöten, veckobrev och öppet hus där eleverna har visat upp sina arbeten. ”Pedagogerna har dessutom visat hur materialet fungerat.”

När det gäller deras bild av hur barnet utvecklas inom Montessori så tror Sarah och Anna att Montessoripedagogiken är bättre än en annan pedagogik. Sarah tror att på grund av att barnet har större valmöjligheter så skapas ett större ansvar. Genom att eleverna har veckoplanering att arbeta, då de själv kan välja mellan vad de kan arbeta med så skapas motivation. Genom ”disciplin på ett öppet sätt” som Sarah uttrycker sig, utvecklas barnet mer på grund av att de lär sig ta eget ansvar och planera sin tid. När det gäller Annas åsikter tror hon att barnet blir mer självständigt, genom att lösa problem med sina kompisar skapar det ett större självförtroende. Skillnaden som hon personligen anser mellan den ”vanliga” skolan och Montessori är att i Montessoriskolan så visar barnet enbart sig själv samt läraren vad han/hon

kan utan att jämföra sig med någon annan. Utan han visar upp det han gjort för att han är stolt över sitt eget arbete och ”vad han kan”.

”Det som jag personligen tycker om är att barnet visar bara sig själv och sin lärare vad han kan. Han behöver inte visa sina klasskamrater till exempel, det är också bra. Utan han gör det för att han är stolt över sig själv, då säger han till exempel att han kan det och jag kan det. Jag kan läsa och klockan och sådant här som barn vill.”
(Anna)

Anna säger att hennes barn inte behöver anstränga sig för att visa vad han kan och speciellt inte till sina kompisar. De har dessutom inte så mycket vetskap om hur långt deras kompisar har kommit i sitt arbete. På grund av det arbetssättet tror Anna att det uppstår mindre mobbning och att de retar varandra när det gäller läsning, räkning och allt annat. Eriks bild av Montessoripedagogiken för barnet kontra den mer ”traditionella vanliga” kommunala skolan är av annat tänkande. Av Montessoripedagogik är han av den uppfattningen att han inte vill säga att barnet utvecklas mer med en Montessoripedagogik. Han menar på att den blir nog lite annorlunda, att kanske vissa sidor utvecklas på ett helt annat sätt inom Montessoripedagogiken, vilket då skulle kunna vara självständigheten, men att i den ”vanliga” skolan så kanske det här med att jobba i grupp utvecklas på ett annat sätt. För att citera Erik: ”Jag tror mer på att det blir olika, än att det blir mer, generellt sätt.”

Arbetssättet i skolan mellan pedagog och elev

Anna tror att pedagogerna gör sitt bästa, på alla sätt, de försöker hjälpa barnen så gott det går och hjälpa dem på det sätt som varje enskilt barn behöver. Hon tycker att det är ett bra sätt att arbeta med varje enskilt barn, men hon tror inte att det är så mycket grupparbete. Även Sarah som hade sin son i den privata Montessoriskolan anser att arbetssättet var ”bra” och att ”pedagogerna ville ha bra kontakt med både föräldrar och elever”. Hon tyckte även att det var bra att pedagogerna och eleverna förde en dialog mellan varandra.

Erik däremot kunde vid ett visst tillfälle känna att han inte riktigt förstod arbetssättet med att hans son fick sitta med en väv under en längre period. Samt på grund av att hans son inte heller tyckte det var särskilt kul och han förstod inte efter två dagar varför han inte lära sig att läsa, något som han förknippade med skolan. Erik ifrågasatte aldrig arbetssättet under den

perioden. Han kände att det viktigaste var att pedagogerna var överens över arbetssättet och att sedan hans son fick förhålla sig till det. Sådär i efterhand kan han se skillnad på sin son:

”Nu ser jag, att bara få X att sitta någonstans och koncentrera sig och tänka på det som ett jobb, det kanske är det som är vinsten, för nu vill han göra läxor hemma, det har han aldrig velat göra förut. Så nu har jag fått gett honom en läxbok där jag skriver en bokstav per sida, så sitter han på sitt rum och skriver bokstäver och bokstäver har han inte fått skriva där, men jag tror att han har tagit lusten att liksom sitta vid ett bord och då tänkte jag, om det är så det fungerar så är det jättebra.”

(Erik)

Innan så fanns det en liten oro i hur de skulle få en livlig sexåring med all den rastlöshet och energin att sitta still. Sådär i efterhand påpekar Erik att han har förstått att de ska arbeta med alla sinnen, ett tanke sätt som även han tycker om. Han anser att det är viktigt att vi människor för sinnlig kontakt med världen idag.

Pedagoger

Pedagogerna Lisa och Karin.

Synen på Montessoripedagogiken

Det som Karin har fastnat för när det gäller Montessoripedagogiken är barnets utveckling.

”Det är egentligen synen på barns utveckling som är det som tilltalar mig mest, att jag kände när jag läste att alla teorier som hon har när det gäller hur det fungerar att...- Ja så är det nog...därför att jag kunde titta på mina kompisars barn och samtidigt se att det stämmer ju. Det hon säger att en 1,5 åring vill göra, det vill dom göra och att de är mer intresserade av att hjälpa till hemma. Dom vill lära sig putsa skor eller kanske inte just själva skoputsningen, men de vill lära sig att bli självständiga. Barn vill det, dom vill inte att man ska göra allting åt dom och det är grundsynen i förskolebiten, att sluta hjälpa barnen göra det som dom redan kan.” (Karin)

Karin tar upp att det är en väldigt utstuderad teori om handens-, kroppens- och språkutvecklingen samt ordningssinnet. Det är ”jättemycket” detaljkunskap och när hon har läst det så har hon sett att allt hänger ihop. Det har blivit som en ”aha-upplevelse”, som Karin uttrycker sig med. Det bästa som hon ser med Montessoripedagogiken är som hon beskriver ”lär barnen klara sig själva” och lägger till att de flesta barn vet själva inuti vad det är som de behöver. Karin påstår att det ”på något sätt så måste det finnas den här inneboende drivkraften hos barn och människor att lära sig nya saker om man inte har blivit ”helt nedtryckt” och förstörd.”

Det som Lisa tycker om när det gäller Montessoripedagogiken är grunden i filosofin samt att hon anser att det finns ett ”otroligt pedagogiskt material” att tillgå. Grunden med filosofin menar hon är att man skall se varje enskilt barn och titta på vad de klarar av och vilken nivå de är på. Det finns även sådant som hon inte håller med om inom Montessoripedagogikens grundsyn som hon kan tycka är ”lite gammalmodigt sett att se på”.

”Det är en massa saker som inte är bra, men om man plockar ut godbitarna, jag menar hon levde ju för flera hundra år sedan och jag menar, tiden har ju förändrats och då måste man anpassa efter hur det ser ut idag, hur ser skolorna ut idag, hur lever vi människor idag, vi lever ju inte som vi gjorde då under den tiden.” (Lisa)

Hon påpekar att det idag finns tillgång till sådan teknik som inte fanns under Maria Montessoris tid, som till exempel cd-spelare och datorer. Förut fanns det skivspelare, men Maria Montessori tyckte inte heller om det, utan hon var mer för att man skulle göra så mycket som möjligt med händerna, berättar Lisa. Med det säger hon att i dagens samhälle så är det ett annat ”flöde av information som barnen har idag och då måste man ta vara på det”. Lisa menar på att idag måste man ta vara på det som finns tillgängligt och ta hjälp av till exempel datorer.

Precis som Lisa så tar även Karin upp att det var över hundra år sedan som Maria Montessori gjorde sitt arbete och att det har fram till vår tid hänt väldigt mycket.

”Man kan köpa grundteorin av vad som sägs om man läser om just vad hon tänkte och så förstår man att hon tänkte det *inte idag*, utan hon tänkte det för hundra år sedan, då håller jag med om det allra mesta.” (Karin)

När det gäller datorer påpekar Karin att ”man kan inte säga att, i Montessoriskolor använder vi inte datorer för det har inte Maria Montessori skrivit någonting om i sina böcker”. Det är något som inte går att säga på grund av att på hennes tid fanns det inga datorer. Därför anser Karin att man hellre får försöka tänka över vilka tankar Maria skulle ha haft om det. Hon påpekar även att hon tror att ”eftersom hon låg så himla långt före i så många områden i sin tid, tror jag att hon hade använt datorer på ett väldigt bra sätt”.

Montessoripedagogik och utbildning

Lisa berättar att i hennes Montessoriutbildning så pratade de om hur det ser ut i dagens samhälle och hur man kan tänka idag. Hon påpekar även att man måste ”sälla lite” det vill säga plocka bort vissa saker, samtidigt som det finns vissa regler.

”Sedan finns det väldigt strikta regler som man måste följa, till exempel att barnen skall ha dom här långa arbetspassen på förmiddags tid för att stärka sin koncentration, det är ett måste för annars så är det inte någon Montessoriskola till exempel, så det finns ju vissa grejer” (Lisa)

Något som Lisa även nämnde angående Montessoriutbildningen var att hon med en kunskap som hon fick därifrån kunde hon stå tillsvarts inför föräldrar. Något hon inte kände att hon kunde innan, när hon inte hade hela grunden klar.

På utbildningen som Karin går, talas det även där om hur det ser ut i dagens samhälle och att det är något som tas upp på grund av alla fördomar som finns om Montessori, som till exempel.

”Det är ju en väldigt gammal pedagogik, det är förlegat att gå i Montessoriskola, det är väldigt styrt, man måste jobba med rosa låda 1,2,3,4,5 och så vidare, innan man får jobba med nästa.” (Karin)

Karin anser att det är när man inte har hela bilden, att det då kan vara lätt att uppfatta det så. Hon säger att hon känner föräldrar inte vill ha sina barn i en Montessoriskola med argumentet, ”Mina barn ska inte gå Montessoriförskola för där får dom ju bara sitta tysta och putsa speglar och göra en massa konstigheter”.

Karin köper inte heller allt rakt av, utan hon tror att det finns ”väldigt många dåliga Montessoripedagoger som inte förstår vad de håller på med” samt förgreningar av utbildningar som hon anser kanske inte heller är så bra. Hon skulle inte rekommendera att enbart ha en Montessoriu utbildning utan hon anser att det är även bra om man har en lärarutbildning i botten för att kunna jämföra med varandra.

”Bara för att man har en Montessoriu utbildning så betyder inte det att man är en skicklig pedagog” (Karin)

Karin anser att det är farligt om man tar Montessoripedagogiken som en ”strikt religion” utan anser att man måste plocka in sina egna tankar och tänka efter ”fungerar det här”.

”Skickligheten som Montessoripedagogen har, är att, jag har min grund i pedagogiken och sedan måste jag anpassa mig efter vilka barnen är. För du ska liksom se på barnen, vad behöver dom.” (Karin)

Barnet/eleven

Både Lisa och Karin anser att det är viktigt att man anpassar sig till den barn-, elevgrupp som man har samt beroende på vilken sorts hjälp barnet behöver. Karin förklarar att hon pratar mycket med barnen för att ta reda på deras intressen. Samt att hon tar reda på varför de kanske bara arbetar med ett visst material och inte ett annat. När det gäller att pedagogen enligt

Montessoripedagogiken enbart skall observera och att barnet skall komma till pedagogen svarar hon såhär.

”Det ska fungera så, det är den ultimata Montessoritekniken, att vi bara ska finnas i klassrummet och vi ska inte gå fram och störa och fråga för då har vi redan förstört arbetsron. Utan det är meningen att barnen bara ska fråga när de behöver hjälp, men dels på grund av språkproblem så behöver de ju hjälp väldigt mycket” (Karin)

Det gällde då de invandrarbarn som Karin kommer i kontakt med och som inte behärskar svenska språket på samma sätt som ett barn med svenska som modersmål. Det är en av faktorerna till att de in måste anpassa sig efter barngruppen. I och med att det brister i kommunikationen kan det vara svårare att veta vad eleven kan, uppgifter kan missuppfattas på grund av att eleven inte förstod Karins instruktioner, inte på grund av själva kunskapen som eleven har. Det är många barn som inte har Montessoripedagogiken med sig från början och Karins syn på det är:

”Det är en stor skillnad och en stor förlust för oss att vi inte har det, för nåt år så hade vi en grupp där hälften av sex åringarna kom ifrån en Montessoriförskola och det var jättestor skillnad på dom barnen. De hade en helt annan förståelse när de kom till oss, miljö och allt möjligt, material, så det blir en skillnad” (Karin)

Samtidigt så säger hon att det i alla fall går att lära dom i de yngre åldrarna, men säger att det i det är betydligt svårare i äldre åldrar, där eleverna är vana vid någon sorts form av ”klassrums undervisning” som inte har den där friheten.

Karin berättar att i början av terminen träffar eleverna alltid en speciallärare och med dennes hjälp får de lättare att se vilken nivå varje enskild elev ligger på, utifrån olika diagnoser. Sedan arbetar de även själva med diagnoser för att ”checka av” vad de kunde se.

Lisa berättar att ibland sker arbetet mellan pedagog och elev individuellt, men även i grupper.

”man går igenom ett ämne eller vad man nu ska ha, då introducerar du alla i klassen eller så tar man några elever, det kan vara tre, fyra stycken beroende på vad du ska introducera.” (Lisa)

Hon berättat att de oftast arbetar med eleverna efter hand, beroende på när de är klara med ett visst ämne och det är hon som pedagog som ”har koll på vad dom gjort och inte gjort”. Lisa säger att det är väldigt olika, det är beroende på vad eleverna ska arbeta med, men att det är med oftast en eller två stycken som man gör en introduktion med.

Föräldern/vårdnadshavaren

På skolan som Lisa arbetar på nu har hon sett att det är det språkliga som ofta är problemet i kontakten med föräldrarna, men eftersom hon enbart har arbetat på skolan under några månader så känner hon att hon inte har någon större erfarenhet av det. Information förmedlas till föräldrarna/vårdnadshavarna genom samtal, mail och papper. Samtidigt säger hon att ”det är inte alltid det går in i alla fall, så det är svårt tycker jag” I frågan om det finns resurser på skolan som skall underlätta kommunikationen mellan dem, svarar hon såhär:

”Ja, o ja, alltså det finns tillgång till tolk och så, men det är inte alltid föräldrarna kommer i alla fall, dom har missuppfattat tiden och varför dom ska vara här och när dom ska komma hit. Det är mycket sånt, det är inte som på en skola där det bara går svenska barn.” (Lisa)

Skolan som Lisa tidigare arbetade på, där kanske det bara var ”en utländsk elev” och på den nuvarande skolan så är majoriteten elever med invandrarbakgrund, så hon ser det som en ”väldigt stor skillnad”.

På hennes förra skola, var det fler som gjorde ett mer aktivt val av Montessoriklassen. Det på grund av att det fanns ett större utbud på skolor runt omkring som inte är Montessoriklasser, berättar Lisa. Hon kan därför se skillnader i kunskaper hos föräldrarna, på hennes förra skola var många föräldrar väldigt pålästa.

”Många föräldrar var väldigt insatta i vad Montessoripedagogiken innebar, en del hade läst jätte jätte mycket och krävde otroligt mycket och ville veta kursplaner, där man verkligen fick visa på, det här gör vi med barnen.” (Lisa)

Lisa säger att det kan både vara på ”gott och ont”, samtidigt som att det är bra med engagerade föräldrar måste det ligga på en lagom nivå. I många fall krävde föräldrarna fel saker och det uppstod konflikter, det resulterade att det ofta blev ”väldigt stora saker av ingenting”. Anledningen till det tror Lisa beror på att ”man läser vissa valda delar”, man läser

det som man själv anser vara bra, men missar helheten. Hon påpekar även att det finns engagerade föräldrar på den nuvarande skolan, men att det är ”en väldigt liten del jämförelsevis”.

Både på hennes förra skola och på den nuvarande skolan har det arbetat med att ha utbildning med föräldrarna där de visat upp materialet, som har varit väldigt uppskattat.

Karin berättar att det förra våren uppstod något som inte, enligt henne var allt för vanligt.

”Under förra våren så var det så att det var några föräldrar som var riktigt nyfikna på Montessoripedagogiken och det är ganska nytt för oss. För i och med att vi är en skola med ett stort upptagningsområde, vi har ingen förtur, inget kösystem. Vi tar emot de elever som bor här och de som söker sig hit blir oftast bara erbjudna, de vet kanske inte att deras barn ska gå på en Montessoriskola och det tar inte reda på vad det är heller utan de – Va bra, den ligger nära hemma, den tar vi!” (Karin)

Det som skedde var att föräldrakooperativ samt utanförbyggande skolor hörde av sig och ville komma på besök. Vanligtvis brukar det vara närliggande förskolor som kommer på besök för att barnen skall få lära känna varandra samt pedagogerna, berättar Karin. Sedan brukar det vara någon som hör av sig och vill veta mer om skolan och pedagogiken och då ser de till att det är någon pedagog som gör en rundvandring samt förklarar vad det är som de gör och så vidare.

Hon berättar även hennes upplevelse av föräldrar och att de ofta är väldigt stressade och att det i sig leder till att de gör ”väldigt mycket åt sina barn”. Något hon påpekar inte går hand i hand med deras syn och tanke sätt. Därför önskar Karin att det skulle finnas mer tid till att prata med föräldrarna över hur de tänker och arbetar, men att det saknas tid från båda håll. Hon berättar även att det har varit föräldrar som bett om utbildning för dem och att det har gjorts försök med att ha ”öppet hus” med olika inriktningar.

”Vi hade så att föräldrarna fick komma hit och titta, det var som en vanlig skoldag, många barn var här och arbetade och vi hade genomgångar som föräldrarna fick komma och lyssna på och andra gången då var det inga barn med utan bara vi i personalen som gick omkring och pratade med dom som var intresserade och i våran klass när vi jobbade f-2 då hade vi ett par tillfällen när vi bjöd in föräldrarna på Montessorikvällar, vi visade material och tanken bakom och pratade om synsättet på barnen.” (Karin)

Tyvärr är det inte många som dykt upp, utan det har varit tio till tolv stycken av femtio stycken, vilket är synd. Det är väldigt tidskrävande samtidigt som att det är väldigt roligt och det brukar bli bra diskussioner, sedan ”sprider man trots allt vidare”, säger Karin. Hon berättar även om en förälder som fick en ”aha-upplevelse”, då allt hade fallit på plats över varför pedagogerna gör som de gör.

Marknadsförning

På Lisas nya arbetsplats har hon inte mycket vetskap om hur det är, hon tror att det kanske finns en hemsida, men är inte säker. På hennes förra skola var det enligt henne ”jätte dåligt”, de byggde på en hemsida, men hon tror inte att den finns uppe. Däremot var de med på en mäsas där olika skolor fick chans att visa upp sig. Det gjordes med hjälp av en monter som visade material och hur man arbetade samt att det fanns personal där som berättade om skolan. Hon berättar även att de marknadsförde hennes förra skolas fritids, det var fritidshemmens dag och då kom tidningen dit och intervjuade.

Karin berättar att de på olika sätt har marknadsfört skolan, dels arbetar de på med en hemsida och har även deltagit i ”skolans dag” som var på våren inför valet på hösten. En gång har de även haft en annons i en tidning inför deras ”öppet hus”. Sedan säger hon att det handlar om att det inte finns pengar och att på grund av att de hör till den kommunala skolan, är det lite känsligt, ”man får marknadsföra sig”. Man får inte riktigt kriga om samma elever eftersom vi alla jobbar under samma chefer, samma förvaltning, så man kan inte”. Sedan så tror Karin att det även sprider sig mycket mun till mun och påpekar att skolan är otroligt känslig vilket är både på gott och ont.

”En missnöjd förälder kan påverka en hel förskola, det kan sluta med att vi kan tappa hur många elever som helst och lika tvärtom. En nöjd förälder kan locka hit jätte många.” (Karin)

Hon avslutar sedan med att tillägga att de inte har någon ”klar marknadsstrategi”.

Avslutande reflektion

Som man kan utläsa av resultatet har de intervjuade föräldrarna valt en Montessoripedagogik för sina barn av olika faktorer. Det var dels på grund av pedagogiken och av egna värderingar, men också på grund av en dålig skolsituation. Trots att det enbart var två stycken av tre som valde lite efter deras egna kunskaper, visar det att det var något som lockade dem. Alla skolor i Sverige ska följa Lpo 94 och precis som jag tog upp i inledningen så innehåller Lpo 94 många filosofiska tankar som Montessoripedagogiken handlar om. Trots det så lockas föräldrar av en annan pedagogik än den ”traditionella” pedagogiken som finns i de vanliga kommunala klasserna. Kan det kanske bero på grund av att Montessoripedagogerna har en gemensam grundsyn, som Karin tog upp, samtidigt som att det finns ett väldigt bra material att tillgå som Lisa påpekade. Min syn är att det finns det något ”extra” att visa upp för föräldrarna och med det menar jag att det inte enbart är Lpo 94 som pedagogerna kan visa upp för föräldrarna. De har den gemensamma grunden som de fått genom utbildningen, samtidigt som att det finns ett material som tillhör pedagogiken. Det finns även en historia bakom Montessoripedagogikens uppkomst. *Kan det vara faktorer som gör det Montessoripedagogiken mer intressant?* Pedagogerna tar upp att Montessoripedagogiken uppstod för över hundra år sedan, samtidigt som att Anna ser pedagogiken som en ny idé och Erik att det hela ligger lite i tiden. *Hur kan det komma sig, att något som uppstod för över hundra år sedan helt plötsligt ligger i tiden hundra år senare?*

Resultatet visar även att pedagogerna försöker att ge föräldrarna kunskap och information om Montessoripedagogiken på olika sätt. Även om det i vissa fall kan vara svårare på grund av brister i språket. *Hur är det med föräldrars intresse till att veta mer?* Enligt Karin har det under de gånger då föräldrar är välkomna till skolan, tyvärr inte varit ett alltför stort intresse. Mer än hälften av föräldrarna har inte dykt upp. *Vad kan det bero på?* Om vi sedan jämför det med Lisas förra Montessoriklass där många föräldrar på både gott och ont hade mycket kunskap om Montessoripedagogiken. Det ledde till att de var av en annan uppfattning om hur undervisningen skulle gå till, efter hur de hade tolkat Montessoripedagogiken. Samtidigt som att det var bra att de hade kunskap om pedagogiken blev den i vissa fall feltolkad av föräldrar som Lisa beskrev. Där visar det på hur viktigt det är med ett bra samarbete mellan pedagoger och föräldrar, för att på bästa sätt kunna förstå varandra. *Vad är då bra kunskap och engagemang? Är bra kunskap att redan från början tro sig veta allt utifrån läst litteratur?*

Eller är bra kunskap att ha kunskapen om grunden för att som både Lisa och Karin säger, ta den till sig, men att även anpassa den efter barnen och miljön runt omkring. Och vad är bra engagemang? Är det att göra det "extra valet" för sina barn eller kan det även vara hur man som förälder engagerar sig för sina barn utanför skolan?

Att anpassa sin pedagogik till den barngrupp som man har, är något som båda pedagogerna tog upp. *Gäller inte det varje enskild pedagog eller oberoende vilken pedagogik skolan går efter?* Karin anser också att det kan vara farligt om man inte vågar gå utanför ramarna. Kan det även leda till att man fastnar i ett specifikt mönster och inte utvecklas som pedagog och människa.

Föräldrarna är dock nöjda när det gäller arbetet mellan pedagog och elev och trots Eriks funderingar över pedagogiken vid just ett tillfälle såg även han en förändring i hans son. Men utvecklar Montessoripedagogiken barnet mer som Anna och Sarah anser eller är det som Erik säger att barnen utvecklas olika och inte mer. *Frågan som jag kommer till då är, var finns då den pedagogik som uppfyller allt, utan det att barnet utvecklas mer på ett sätt och mindre på ett annat? Vill vi inte att våra barn skall utvecklas som självständiga individer utan att kanske ha "missat något"? Vad är det egentligen som vi vill ge våra barn? Vilken skola säger att de inte kan erbjuda det till barnet?*

Diskussion

Vad är det fria valet?

Frågan som uppstått under mitt arbete är om det ”fria valet” när det är dags att välja skola.

” Enligt den svenska skollagen ska alla barn och ungdomar ha lika tillgång till en likvärdig utbildning oberoende av kön, geografisk hemvist, sociala och ekonomiska förhållanden. I Sverige gäller nioårig skolplikt från sju eller sex år och undervisningen i hela det offentliga skolsystemet är avgiftsfri.”
<http://www.regeringen.se/sb/d/1454/a/15633>

Föräldrar är fria i och med att de själva får välja skola för sitt barn, men vad har föräldrar för val till skola om det sker nedskärningar runt omkring i deras skolområde. Alla föräldrar kanske inte har möjligheten att ta sitt barn till en skola längre bort utan är tvungen på grund av olika faktorer att välja den som är närmast. *Vad händer då om det råkar vara en Montessoriklass som erbjuder en Montessoripedagogik för barnet? Vilket val har man som förälder då?* Kommer det att uppstå en problematik, precis som Erik beskrev i sina förväntningar och att de inte uppfylldes på grund av faktorer utanför självaste pedagogiken. *Vad är det rätta att göra?* Enligt Hainstock (1999) är det viktigt att som förälder vara påläst innan man väljer en Montessoripedagogik för sina barn. *Hur blir det när det kanske endast finns ett val? Är det något som föräldrar tänker på och som skolorna informerar om?* När det uppstår situationer som nedskärningar och barnen måste flyttas, är frågan om vilken pedagogik barnet hamnar i kanske inte det första föräldrarna tänker på. Fokus hamnar kanske på att underlätta för barnet i samband med flytten. Det viktigaste är antagligen att barnet ska kännas sig trygg i den nya skolan och där pedagogernas personlighet är viktigare än självaste pedagogiken.

Kunskapen om Montessoripedagogiken

Enligt (Hainstock, 1999; Hanson, 1994; Signert, 2000) skall pedagogen hålla sig undan och observera för att inte störa arbetsron, något som även Karin påpekar är det korrekta och att det är den ”ultimata Montessoritekniken” som hon säger. Men i hennes fall där det på grund av olika faktorer krävs det av henne att hon inte enbart kan observera, utan hon måste ta till ett annat arbetssätt för sina elever. *Vilka åsikter skulle författarna ha om det?* Eller skulle de vara

av samma uppfattning som både Lisa och Karin att man måste anpassa sig efter barnen eller tvärtom? Enligt Löwenborg och Gíslason (2006) är det något som pedagoger behöver göra, ”Som lärare behöver man kunna anpassa och variera sin ledarstil efter gruppens mognad” (s.19), men också att anpassa efter hur individerna fungerar tillsammans. De tar även upp att det kan vara svårt att få en grupp att arbeta om de inte får den styrning de egentligen behöver, något som Karin beskriver när det gäller eleverna som har brister i det svenska språket, de eleverna kan då behöva extra styrning i sitt arbete. När vi ser tillbaka på Lisas uppfattning över föräldrars kunskaper om Montessoripedagogiken och hennes tanke att det kan vara på ”gott och ont”. Kan det på grund av litteratur som endast visar på Montessoripedagogikens grundfilosofi göra att föräldrar inte får den förmågan att kunna se utanför de så kallade ramarna som Karin tar upp. De glömmer helt enkelt bort att det finns ett antal barn i klassen som alla är enskilda individer och behöver hjälp på olika sätt. I vissa fall är det antagligen lättare att samarbeta med föräldrar som Anna, Erik och Sarah som hade en viss kunskap eller ingen alls. Det ger pedagogerna ett större spelrum eftersom det är från dem föräldrarna får den största kunskapen. Anna är ett exempel på att informationen från pedagogerna har haft inverkan på valet av skola. Något föräldrarna måste vara medvetna om är arbetssättet mellan olika Montessoriskolor kan variera, men att grunden är densamma.

Enligt Hainstock (1999) är det viktigt att Montessorimetoden även tillämpas i hemmet, men min fundering är då om det inte är något som kommer automatiskt, när det gäller det praktiska. Vill inte de flesta föräldrar hjälpa sina barn i utvecklingen till att bli självständiga individer av ”rent sunt förnuft”. Eller är det så att i dagens samhälle precis som Karin har upplevt, att föräldrarna är väldigt stressade och gör som sagt väldigt mycket åt sina barn för att det går snabbt och smidigt, vilket leder till att de inte lär sina barn klara sig själva i den utsträckningen som de borde göra.

Montessoripedagogikens utveckling

När vi ser tillbaka på Montessoripedagogikens uppkomst började det med att Maria arbetade med personer med något handikapp (Hainstock, 1999). Hon öppnade sedan Casa Dei Bambini med normalbegåvade barn, tre till sex år, men som saknade uppfostran av föräldrar (Hanson, 1994). Om vi ser till hur det ser ut i dagens samhälle kan man se att det skiljer väldigt mycket från Montessoris tid, vilket även Lisa och Karin påpekar. Det fanns som de tog upp, inte datorer på Montessoris tid, därför kunde hon omöjligt ha den kunskapen. På grund av den

kunskap vi har idag samt den teknik som vi människor dagligen använder oss av vore det väl konstigt att arbeta på samma sätt som Montessori använde för över hundra år sedan, utan att utvecklas med samhällets utveckling.

Idag sträcker sig Montessoriuutbildningen till högre åldrar, det skiljer sig även inom Montessoriuutbildningen för pedagoger som vi kan läsa i (Malm 2006). Vi vet även att det Svenska Montessoriförbundet har skapat nya krav och ny examen för att till viss del kunna bibehålla grundfilosofin. Att föräldrarna ska kunna känna sig säkra på att skolan tillämpar Montessorimetoden. Mina tankar om det är att de kraven samt den nya examen inte skulle ha upprättats om inte det var på väg att ske en förändring inom pedagogiken. *Om kraven inte fanns skulle kanske Montessoripedagogikens grundfilosofi försvinna alltefter samhällets utveckling? Kanske själva pedagogiken inte skulle vara lockande om den förlorade sin grundsyn?*

Trots att Montessoripedagogiken uppstod för över hundra år sedan visar Anna och Erik en bild av att den fortfarande kan locka människor och att den även tycks passa in i vår tid. Om det inte hade skett någon sorts utveckling inom Montessoripedagogiken hade den antagligen inte spridits på samma sätt och hade säkerligen setts som en mer strikt religion och endast utövats av hängivna Montessoripedagoger. Idag finns det pedagoger som Lisa och Karin som vågar gå utanför ramarna vilket gör att pedagogiken kan fånga in ett större antal elever, de anpassar sig efter barnen. Även Malm (2006) tar upp att det praktiska arbetet varierar i skolorna beroende på pedagogernas engagemang och personlighet. Är man som person mer öppen för nya saker är det antagligen lättare att ha förmågan att anpassa sig efter barnet/eleven och gruppen. *Kan det vara så att Montessoripedagogiken lever kvar på grund av att den har utvecklats efter Montessoris tankar, men även med hjälp av dagens teknik?* Lpo 94 ger oss också en bild över hur Montessoripedagogiken kan leva kvar, eftersom det är många likheter i synen på människan mellan dem. Lpo94 förespråkar ett individualiserat tänkande, vilket även Montessoripedagogiken står för. Som det ser ut idag är det lätt för Montessoriskolan att passa in. Om det istället skulle komma en mer strikt läroplan, där det skulle vara svårare att göra fria tolkningar hade det nog varit mer komplicerat att använda sig av Montessoripedagogiken. Eftersom Montessoripedagogikens arbetssätt utgår ifrån barnet och dennes utveckling. Signert (2000) visar även på en ökning för Montessoripedagogiken när Lgr 80 uppstod med ett mer individualiserat tänkande. Det blev därmed lättare att arbeta utifrån Montessoripedagogiken.

Utveckling med Montessoripedagogiken

Ett återkommande tema är hur barnet och eleven ska ha möjligheten till att utvecklas, vilket Montessoripedagogiken handlar om. Det är något som både Erik och Anna var inne på när det kom till valet av skola. Eriks tanke om att hans son "nördar" in på saker stämmer även överens med Signert (2000). Det som jag ser som ett hinder och svårighet i Montessoripedagogiken är tanken om att enbart observera barnet. Karin visar upp att det i hennes fall är en omöjlighet på grund av att vissa elever behöver mer hjälp och vägledning. Bristar det som i hennes fall, i kommunikationen är det omöjligt att enbart observera. Saknar man förmågan att anpassa sig som pedagog, då tappar man de eleverna.

Ser man på Sarahs upplevelser med Montessoripedagogiken, hade inte hon några förkunskaper innan sonen började i Montessoriklassen, men anser i efterhand att pedagogiken utvecklar barnet mer. *Kan hennes syn på pedagogiken ha påverkats av de negativa upplevelserna i den vanliga kommunala klassen?* Eftersom sonen gick från en bråkig klass till en bra klass, borde inte den faktorn spela en väldigt stor roll i synen på skolan. Har det då med självaste pedagogiken att göra eller handlar det egentligen enbart om skolan i sig.

Valet av en Montessoripedagogik

Uppfattningen som jag fått under arbetet av min uppsats, är att det är olika faktorer som spelat en roll i hur man kommit i kontakt med Montessoriskolorna. Erik tog eget initiativ till att söka en annan skola än de som ligger närmast deras hem. Anna kom i kontakt med skolan genom ett informationsbrev medan för Sarah så skedde bytet av skola snabbt på grund av hur det var i sonens miljö i den dåvarande klassen. Att pedagogerna kom till en Montessoriklass berodde på olika faktorer, Lisa sökte en ledig tjänst, medan Karin fick byta arbetslag på skolan. Alla föräldrar har dock en uppfattning om Montessoripedagogiken och anser att de i dagsläget har någon sorts kunskap. Även om både Erik och Anna tänkte på pedagogiken när de valde skola åt sitt barn, var det för Erik även andra faktorer som spelade in. Att skolan i hans ögon ses som mångkulturell har inget med självaste pedagogiken att göra, utan det är något som han ville eftersträva utifrån sina egna värderingar. Anna valde även efter sina egna värderingar över vad hon ansåg vara det bästa för barnet.

Om föräldrar lockas av det Montessoripedagogiken har att erbjuda utöver Lpo94, vilket jag idag anser vara grundfilosofin av vad Montessoripedagogiken står för och det lockande materialet. Det är min tanke efter att jag fått tagit del av både föräldrar och pedagogers syn och tankar på Montessoripedagogiken. Borde inte de vanliga kommunala klasserna satsa på att lägga fram något mer konkret för att inte tappa elever till friskolor. Anna tror även att tävlan bland elever är större i vanliga kommunala klasser, men är inte det något som alla skolor borde arbeta emot.

Avslutande kommentar

Att Montessoripedagogiken i sig skulle utveckla barnet mer kan inte jag svara på, som jag ser det finns det många faktorer som påverkar barnets inläring. Störst inverkan på barnets/elevens inlärningsförmåga tror jag är pedagogens arbetssätt. Därför anser jag att det är viktigt som pedagog att vara flexibel i sitt yrke. Däremot ansåg två av de tre föräldrarna att Montessoripedagogiken utvecklade barnen mer.

Till sist, ska inte skolan vara en skola för alla, där varje enskild individ skall känna sig välkommen och ha möjligheten att utvecklas självständig efter egen förmåga. Behövs det egentligen olika alternativ till pedagogik, när alla ska eftersträva samma mål. Är det inte jag som pedagog, oavsett vilken pedagogik jag utövar som måste lära mig att anpassa olika hjälpmedel och mitt arbetssätt för att på bästa sätt ge barnen och eleverna det som de behöver för att lyckas. Montessoripedagogiken går ut på att utveckla barnets med hjälp av sina sinnen och egen förmåga. De ska utvecklas till självständiga individer. I mina ögon är det något som även den traditionella skolan eftersträvar. Det är den bild som skapas när man läser ur Lpo 94. *Är skillnaden stor?* Uppfattningen som jag bildat mig under mitt arbete är att arbetssättet på många sätt är likt arbetet i en "vanlig traditionell kommunal skola". Det som jag kan se en skillnad på är det långa arbetspasset som Montessoriskolorna har, samt det material som de har att tillgå i undervisningen. Precis som jag anser att man som pedagog måste anpassa sig efter eleven och gruppen, på samma sätt arbetar både Lisa och Karin.

Uppfattningen som jag fått när det gäller föräldrars val av en Montessoriskola, är att det inte enbart beror på Montessoripedagogikens grundfilosofi utan även andra faktorer. De föräldrar

som jag intervjuat har jag fått uppfattningen av som ”öppna” människor, vilket jag tror underlättar när barnet går under en Montessoripedagogik. Eftersom pedagogiken eftersträvar det fria valet med eget ansvar. Att barnet sedan trivs i förskolan/skolan måste vara av första prioritet, även om det inte skulle vara en Montessoriskola.

Metod diskussion

Till mitt arbete valde jag att använda mig av den kvalitativa metoden i form av djupgående intervjuer. Det var en metod som jag ansåg vara den mest lämpliga att tillämpa i min uppsats, eftersom min fokus endast låg på fem stycken deltagare. Då jag under en tidigare uppsats använt mig av att anteckna ner intervjuerna inser jag vilken skillnad det är att banta intervjuerna. Jag är nöjd över mitt val av metod och det har varit väldigt givande intervjuer. Eftersom den här uppsatsen handlar om ett fåtal människor, visar resultatet endast deras tankar och reflektioner över deras val och livssituation. Därmed vill jag säga att arbetet inte visar ett generellt mönster över människor. Valet att i uppsatsen använda mig av konfigurerade namn, anser jag underlättar för mig som författare och läsare. Det är lättare att se vem som säger vad och att hålla reda på dem. Att till resultat delen använda sig av att ta från olika teman, var ett bra sätt att få en överblick över deltagarna. De teman som uppstod hjälpte mig i det fortsatta arbetet av uppsatsen, den avslutande reflektionen samt diskussionen. Att hela tiden arbeta utifrån teman som uppstod under det avslutande arbetet, underlättad för mig på grund av att det var enklare att föra samman alla deltagare med varandra samt med litteraturen. Det gav mig en bättre översikt över det pågående arbetet.

Förslag till vidare forskning

Något som vore intressant att göra en studie på är hur de kommunala skolorna utan en ”extra” pedagogik marknadsför sig, för att få en bild av hur de ser på sitt arbetssätt. Eftersom de pedagoger som jag intervjuat arbetar i en kommunal verksamhet vore det intressant att få en bild av hur pedagogerna i en privat Montessoriskola arbetar. För att se om det är någon skillnad i deras syn på Montessoripedagogiken.

Referenser

- Backman, J. (1998). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.
- Barron, M. (2007). Maria Montessori and the Postmodern World. *Montessorilife, Summer 2007*, pp. 25-29. hämtat: 2008-11-19
Direktlänk: www.montessori.org.nz/documents/MarlonBarronMay06.pdf
- Bjurwill, C. (2001). *A,B,C och D: Vägledning för studenter som skriver akademiska uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.
- Hainstock, Elizabeth G. (1999). *Montessori från grunden*. Finland: WSOY
- Hanson, Lena. (1994). *Montessori och barns arbete*. Arlöv: Berlings
- Johansson, B & Svedner, Per Olov. (1998). *Examensarbetet i lärarutbildningen: Undersökningsmetoder och språklig utformning*. Uppsala: X-O Graf tryckeri.
- Johansson, B & Svedner, Per Olov. (2001). *Examensarbetet i lärarutbildningen: Undersökningsmetoder och språklig utformning*. Uppsala: X-O Graf tryckeri.
- Lpo 94 Lärarnas riksförbund, (2005) *Läraryboken*. Modin tryckoffset
- Löwenborg, L & Gíslason, B. (2006). *Lärarens arbete*. Falköping: Elanders
- Malm, B. (2003). *Understanding what it means to be a Montessori teacher: Teachers' reflections on their lives and work*. Malmö : School of Education
- Malm, B. (2004). Constructing Professional Identities: Montessori Teachers' Voices and Visions. *Scandinavian Journal of Educational Research*, Vol 48, (4), p397-412.
Montessoriförbundet, hämtat: 2008-09-10. direktlänk: www.montessoriforbundet.se
- Malm, B. (2006). *Reflektioner kring lärares liv och verksamhet: Montessorilärares yrkesberättelser*. Lund: Studentlitteratur.
- Signert, K. (2000). *Maria Montessori: Anteckningar ur ett liv*. Lund: Studentlitteratur.
- Sutton, A. (2007). Building success into your Montessori middle school program. *Montessori Life: A Publication of the American Montessori Society*, Vol 19, (4), p34-39.
hämtat: 2008-10-03. direktlänk:
http://findarticles.com/p/articles/mi_qa4097/is_200701/ai_n21137320?tag=content;coll
- Vetenskapsrådets forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning (1990) hämtat: 2008-09-20. direktlänk:
www.vr.se/download/18.668745410b37070528800029/HS%5B1%5D.pdf

Bilaga 1

Intervjufrågor

Förälder/vårdnadshavare

- Hur kommer det sig att du/ni valde en förskola/skola med Montessoripedagogik till ert/era barn?
- Vilka förväntningar hade ni på förskolan/skolan innan barnet började?
- Har förskolan/skolan uppfyllt förväntningarna?
- På vilket sätt har den/har den inte?
- Har barnet själv varit med och bestämt förskola/skola?
- Hur var dina kunskaper om Montessoripedagogiken innan barnet skolats in?
- Vilka är dina kunskaper om Montessoripedagogiken idag?
- Hur har du fått kunskapen?
- Tror du att barnet utvecklat sig mer inom en förskola/skola med Montessoripedagogiken istället för en annan pedagogik?
- Varför tror Ni det? Varför inte?
- Hur kom ni i kontakt med förskolan/skolan?
- Arbetar ni med Montessoripedagogiken hemma?
- Vad tycker ni om arbetssättet i skolan/förskolan mellan pedagog – elev?

Montessoripedagog

- Vilken utbildning har du?
- Hur länge har du arbetat inom skola?
- Hur länge har du arbetat inom Montessori?
- Innan det?
- Hur kommer det sig att du började jobba inom Montessoripedagogiken?
- Hur upplever du Montessoripedagogikens synsätt?
- Hur samarbetar ni med förälder/vårdnadshavare innan barnet skolas in?
- Vilka förväntningar har ni på föräldrar/vårdnadshavare och deras kunskap om Montessoripedagogiken?
- Har ni någon utbildning till föräldrar/vårdnadshavare om Montessoripedagogiken?
- Hur arbetar ni med eleverna?
- Hur går det till när ni tar fram material? Till klassen/eleven.
- Hur marknadsför ni er skola/klass?
- Hur samarbetar ni med rektor?

Bilaga 2

Missivbrev

Hej!

Jag heter Jonna Hedqvist och är inne på mitt sista år på Högskolan i Gävles lärarutbildning, vilket betyder att jag ska skriva mitt examensarbete den här terminen. Mitt syfte med arbetet är att dels beskriva och förklara vilka faktorer som spelar in för några föräldrars val över att deras barn ska skolas in i en förskola/skola med montessoripedagogik, dels ta del i några Montessoripedagogers sätt att samverka med föräldrar/vårdnadshavare. Anledningen till att jag vill fördjupa mig inom det är för att jag vill få mer kunskap över Montessoripedagogiken och vad det är som lockar människor till just den pedagogiken.

Jag är intresserad av dina livserfarenheter och skulle därför önska att få intervjua Dig. Du kommer att vara anonym i uppsatsen och intervjumaterialet kommer endast att användas av mig. Intervjun kommer att bandas om det känns bekvämt för dig, annars använder jag mig av penna och papper. Du som intervjuperson har när som helst rätt till att avbryta intervjun eller ditt medverkande i uppsatsen. All intervjumaterial samt övrig data som kan bindas till Er kommer att konfiskeras. Jag hoppas att Du har tid att ställa upp på en intervju, jag skulle bli väldigt tacksam för din hjälp. Intervjuplats kan till exempel vara på ett café, då jag självklart står för en fika, eller någon annan plats som passar för Dig. Om du har tid att bli intervjuad, ring eller maila så bestämmer vi tid och plats.

Tack på förhand!

Jonna Hedqvist

Mail: xxxxxxxx@xxxxxxxx.xxx.xx

Tel: XXX-XXX XX XX